

צלם העולם הזה שחה קפה

בנחת, כאשר לפחע שומע חבטה...

ההתאבדות השנייה

נברר ונודיע לכם. הודעת דובר צה"ל נמסרה באיחור של כשמונה שעות. מה הם רוצים? זעם כתב אמריקאי. שנת חיל עכשיו להאמין להודעות הפתח?

● כשהותקף בשבוע שעבר אוטובוס תיירים בחברון, בוריקת רימון, דיווח דובר צה"ל על התקרית, שוב באיחור של 12 שעות. כאילו הותקף, אוטובוס נוס"ע עם הודעה נוסחה בצורה שהבליטה את הכוונה להסתייג שהיה זה אוטובוס תיירים שהותקף וכי שני תיירים נפצעו קל. רק כאשר התבקש דובר משטרת ירושלים להוסיף פרטים על ההודעה, הסייבר כי המכונית שהותקפה היתה אוטובוס תיירים.

הקוראים שלי מצפים ממני שאדווח להם אמת על המתרחש בישראל, אמר כתב אמריקאי בכיר, אם ממשלת ישראל מאלצת אותי לרמות את קוראי פעם אחת, היא אינה יכולה לצפות שאאמין לה בפעם השנייה!

דת

כפייה

בבית הקברות

האסון אירע לפני שנה. גיפס של היאחזות רמת מגשימים בגולן, שהיה בדרכו לשדה חמניות, עלה על מוקש. שלוש מנוסעות הגיפס, אילנה בולה, תמי דרור ויונה סובר, נהרגו.

שלוש הנערות היו חברות תנועת ה"צופים-הדתיים. כאשר הגיעה שעת ה" מחזור שלהן להתגייס, התגייסו הבנים שבתנועתן לנח"ל. הן, כננות דתיות, התנדבו לשנת שרות בהיאחזות נח"ל בספר, אך לא חויילו. מאחר שלא היו בשרות פעיל בצה"ל, לא ניתן היה לקבור אותן בבית-קברות צבאי. אך צה"ל הורה לחלוק להן כבוד צבאי מלא — לקברן בטכס צבאי בבית-הקברות ה" אורחי בירושלים.

העם כולו ככה עם ההורים השכולים באסונם. כך, לפחות היה נדמה אלה שכאבו את כאב ההורים. רק עתה הסייבר כי היו כאלה שכלל לא התרגשו מהאסון הנורא שירד על ההורים. היו אלה אנשי החברא-קדישא בירושלים.

אלונקות ע"י ארזות. באיחור של שנה, הפר אביה של אחת הקורבנות, פנחס סובר, אישיות דתית ידועה בר" ירושלים, את נדר השתיקה שגזר על עצמו בשל האבל על בתו. הסתבר כי אבריי הכפייה הדתית, אינם מפלים בין שומר מצוות לחילוני. הכפייה הדתית פוגעת באותה מידה גם בדתיים מסוגו של פנחס סובר.

כאשר שמעו אנשי החברא-קדישא כי צה"ל עומד לקבור את הבנות בטכס צבאי התנגדו לכך. או שיקברו אותן בבית-קברות צבאי, או שיקברו בבית-קברות אורחי בטכס אורחי, אמרו, "בלי ארזות, בלי דגלים, בלי זרי פרחים".

בעוד ההורים מבכים את בנותיהם, הוחל במשאומתן מביש עם אנשי ה"חברא-קדישא. עד שאלה התרככו, הסייבר לפרשה: עד בית-החולים יובאו גופות הנערות בארזות, כמקובל בצה"ל. שם יושמו על הארזות אלונקות אורחיות והאלונקות יכוסו בדגלים.

למרות הפרשה פרץ ריב בבית-הקבר"רות, כאשר אנשי החברא-קדישא לא רצו להניח לרב הצבאי לנהל את טכס הקבורה.

גילה האב עוד: למרות שהבנות נפלו בשירות לאומי, תבעו אנשי החברא-קדישא בירושלים סכום של 2000 לירות מכל הורה תמורת הקבורה. רק כאשר איימו ההורים כי יותתרו על הקמת מצבות לבנותיהן, ויתרה החברא-קדישא, הורידה את הסכום הכולל מ"6000 ל"1000 ל"י. החברא-קדישא התנגדה גם לרצון ההורים להקים משטח בטון אחד לקברי שלוש הנערות שנפלו יחד.

מכיוון ששלוש הנערות לא היו מחוייבות, למרות שנפלו בשירות לאומי, לא היה מי שילחם את מלחמת ההורים ה"שכולים בהתעללות החברא-קדישא.

"משורה ישחרר רק המוות", שרו לורחמי המחותרת. אבל מהכפייה הדתית ב"ישראל, אסילו המוות אינו משחרר.

נדמהים במיוחד היו עובדי הקפה ושכ"ני הבית. הם נזכרו מייד בהתאבדות קוד"מת, של צעירה אחרת שאירעה במקום לפני שנה, גם כן בשעה צהריים. לעבור לקות מספר, הפכה תדהמתם להלם: הת"ברר ששתי ההתאבדויות היו מאותה די"רה.

לפני שנה, התאבדה רחל כהן בת ה"29 בקפיצה מחלון דירת הגג של הוריה, פני ומנשה כהן, בקומה הרביעית של הבניין. היא נפלה על המדרכה ונהרגה מייד.

ביום החמישי האחרון קפצה מאותו חלון קריסטין גרינברג. היא קפצה בתנו"פה גדולה יותר. לא נפלה על מדרכת ה"בטון אלא על גגון חלון הראווה.

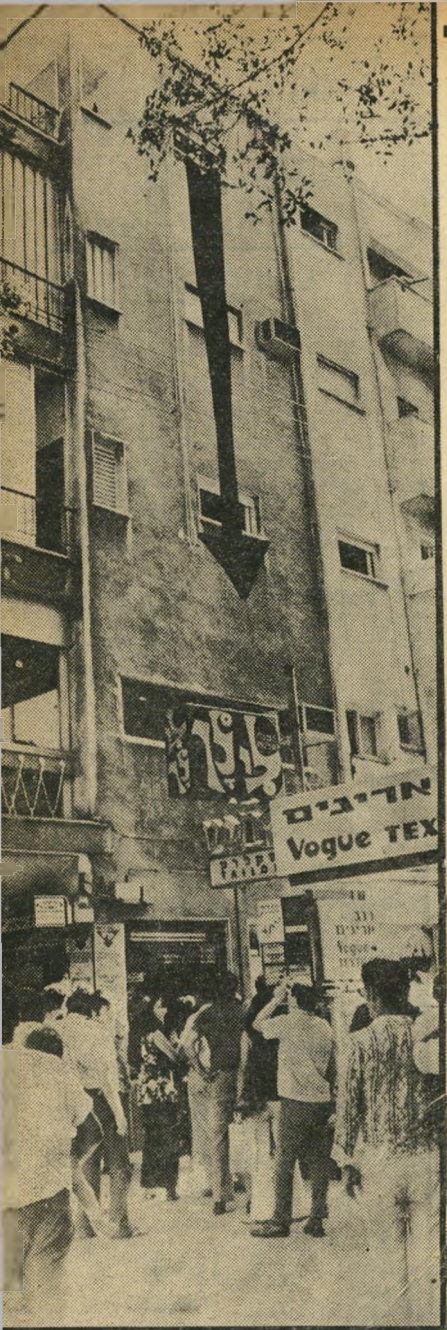
קריסטין בת ה"19 הוצאה לבית-החולים איכילוב. בגלל מצבה החמור החליטו ה"רופאים רק לתפור את הפצעים בראשה, לדחות את כל הניתוחים האחרים של"הצעירה, הסובלת משברים בגב וברגל, ונושמת ממיכל חמצן.

לא יודע למה, אבל היה משהו מבהיל בקול החבטה המשונה, ש"נשמע לפתע בבית-הקפה. היה זה קול לא רגיל ברעשים המקובלים בדיוגוף. תערובת של שבירה, קריעה, ומכה חזקה. "יחד עם אחרים, קפצתי החוצה לראות מה זה. ראינו מייד. על הגגון הקטן הסי"מוך, המכסה חלון ראווה קטן, היתה מוסי"לת בחורה. היא לבשה תחתונים וחולצה קצרה. היה ברור מייד מאין הגיעה לשם. מחלון אחת הקומות העליונות. התאב"דות."

השעה היתה 2.17 אחר הצהריים, ביום החמישי האחרון, כאשר אירעה ההתאבדות מעל ראשו של צלם העולם הזה ויליאם סעד, שישב בקפה סביון ה"תליאביבי ליד ספל קפה. אחרים מהאור"חים זינקו להוריד את הצעירה שהתאבדה מעל הגגון אל המדרכה, אחרים מיהרו ל"טלפון. סעד מיהר להפעיל את מצלמתו.

לרגלי הגגון המושיע צילום זה נעשה עליידי צלם, "העו"לם הזה" מייד לאחר שהתיירת בת ה"19 קפצה מחלון הקומה הרביעית, נפלה על הגגון (מימין). תוך שניות, מיהרו אורחי הקפה הסמוך להוריד את המתאבדת מהגגון לרצפה, כשאחרים מזעיקים עזרה. לז"היתה נופלת על המרצפות, במקום על הגגון, חיתה נהרגת במקום.

החלון מעל לחץ המצוייר, חלון הקומה הרביעית של דירת משפחת כהן, ממנו קפצה קריסטין, נחתה על הגגון (בתמונה למטה) שליד השלט "ארזים". בחזית הבניין — קפה "סביון". תמונה זו צולמה מייד לאחר ההתאבדות. הקהל הסביב למעלה הוא זה שראה, שניות לפני כן, את הצעירה חסרת ההכרה על הרצפה. לפני שנה, קפצה מחלון זה צעירה אחרת, רחל כהן (29), שנחרגה.

בדירת ההתאבדות, מצאה המש"טרה את בני הווג כהן הקשישים, שיבתם התאבדה לפני שנה. המתאבדת ה"נוכחית, קריסטין, שכרה חדר בדירה לפ"ני מספר חודשים, לאחר שהגיעה לארץ והופנתה לשם על-ידי שירות הכתובות של הסוכנות היהודית. לא ידענו כלום, לא שמענו כלום, מספרת פני כהן. בע"לי ישן כשזה קרה, ואני הייתי בחוץ."

עד לפני שבוע, נחשבה קריסטין בין השכנים לשכנה חמודה ואהודה. ילידת צרפת, בת לאב נוצרי ואם יהודיה, גדלה בגרמניה, שם התגרשו הוריה, ואמה הת"חתנה עם יהודי בשם גרינברג. לפני כשבועיים, נסעה קריסטין לגר"מניה, לחבר שלה. כאשר חזרה, הבחינו השכנים בשינוי בהתנהגותה. מספר מרד"כי שקלרק, חייט הצמרת שעל גגון חלו"ן הראווה שלו נפלה הצעירה: "בחורה מק"סימה. תמיד היתה לבבית כל כך. אבל כשחזרה, ראיתי שמשוהו מטריר אותה. בקושי אמרה שלום. זה עשה לי הרגשה כבדה."

ההיתה זו אהבה נכזבת שדחפה את ה"תיירת היפהפיה להתאבד? אמר אחד ה"שכנים: "אני חושב שאם היא היתה גרה במקום אחר, היא לא היתה מתאבדת. אבל דווקא שם — משפחת כהן היתה מדברת כל הזמן על הבת שלהם שהתאב"דה. קריסטין גרה בחדר של הבת הזאת. כנראה שזה השפיע."